

enkele representatieve tijdschriften in een bepaalden tijd behandeld wordt; hem te doen weten, wat de heerschende belangstelling in den kring van werkers heeft; voor hem op te sporen, welke en waar de groeipunten van onze wetenschap zijn.

Het was hiertoe vóór alles gewenscht — een wensch reeds door vele geslachten van vroegere redacteurs gekoesterd —, de rubriek der referaten (de leesbare wel te verstaan) en van de samenvattende overzichten te verruimen. Maar hoe dit te bereiken? De feiten geven ons nu reeds het recht te beweren in het middel niet te hebben misgegrepen. Wij moesten daartoe beginnen met het kweken van een referentenstaf, die, nauwgezet een groot aantal tijdschriften doorwerkend, allengs de tot dit werk noodzakelijke belangstelling en kennis zou vergaren.

En dat nu het „noodzakelijk kwaad”, daarmee tegelijk een rubriek te scheppen, die, als een voor velen moeilijk verteerbaar brok, het *Tijdschrift* zou bezwaren, toch ook een zeer goede zijde had, daarop wil ik hier even wijzen. Zoolang de rubriek der korte referaten niet te omvangrijk werd om, zij het dan vluchtig, in zijn geheel te worden doorgegaan, gaf ook deze de gelegenheid voor den arts om zulk een totaal-indruk te behouden van wat er voortdurend verschijnt en stelde deze hem tegelijk in staat datgene op te pikken, wat hij als bijzonder voedsel voor zijn persoonlijke belangstelling gebruiken kon. Maar dan ook vóór alles *geen rubricering, geen vakjes-makerij*, waarin men onder o.oo dadelijk kan vinden, wat men juist weten wil, en vooral zijn oogen niet wil vermoeien met wat er misschien vlak naast ligt en er wel mede in verband staat, maar waarvan men op het oogenblik dat verband niet ziet.

Ook wil ik de aandacht nog vestigen op de bijproducten, die deze referaten-industrie meehelpt goedmaken en wel het aanvullen van de in ons land ontbrekende beaugriekte tijdschriften, terwijl ten slotte de geheele onderneming, bij gebleken welslagen, een steen zou kunnen worden voor het gebouw der registratuur, waarnaar HIJMANS en wij allen verlangen. Wat eindelijk dit grootsche werk aangaat, het vindbaar maken der verspreide gegevens door het vervaardigen van een universeel kaartsysteem, zonder arbeidsverspilling — het ideaal der internationale — in 1914 helaas gestaakte, in decimaal bewerkte „International Catalogue”, dat werk is van zulk een omvang, dat alleen een internationaal lichaam, daarin geholpen door de verschillende regeeringen, zoiets ondernemen kan.

HIJMANS kloppe daarvoor eens bij het bureau van den Volkerenbond aan.

Amsterdam, 23 November 1920.

W. F. WASSINK.

EENHEID VAN DEN GENEESKUNDIGEN STAND.

Mede naar aanleiding van het artikel van prof. BAART DE LA FAILLE in het laatste nummer van het *Tijdschrift*, wenschte ik nog eens den nadruk te leggen op het bij uitstek voorname beginsel van éénheid van den geneeskundigen stand, een éénheid welke naar buiten door de Nederl. Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst wordt vertegenwoordigd. In niet weinige artikelen en in vergaderingen, zoowel als in particuliere gesprekken tusschen de collega's, komt naar mijn meening deze éénheid wel eens in het gedrang. Niet alleen binnenskamers, doch ook naar buiten hoort men de opvatting verkondigen, dat bijv. specialisten en huisartsen in stede van elkanders natuurlijke aanvulling, elkanders natuurlijke vijanden zouden zijn, welke in één organisatie kwalijk te zamen zouden passen. De laatste algemeene vergadering heeft gelukkig wel anders geleerd. Maar toch acht ik het van belang, dat een dergelijke mentaliteit onder de geneeskundigen, die een onverbreekbare éénheid behooren te zijn, of de geneeskundige stand moet als zoodanig verdwijnen, zoo krachtig mogelijk worde bestreden. Ook in de geneeskunde is steeds verder gaande differentiatie onontkoombaar, doch laten wij vooral er op passen, dat wij aan de details niet meer aandacht geven, dan zij waard zijn en bovenal de *grootte lijnen* vast in het oog houden.

Wil de geneeskundige stand het hem toekomstige gezag en aanzien behouden of herwinnen, hetgeen voor een goede geneeskundige hulp (en dus in de eerste plaats

voor de zieken en voor de volksgezondheid) allereerste voorwaarde heeten mag, dan behoort de éénheid van dien stand naar buiten als een organisch geheel te worden bevestigd en versterkt. Specialisten en huisartsen zijn *niet* elkanders natuurlijke vijanden. Integendeel zij zijn beide onmisbare onderdeelen in het geheel van den éénen geneeskundigen stand, evengoed als de geneeskundige ambtenaren en andere groepen van artsen daartoe behooren. Ook de geneeskundige ambtenaar voelt zich in de eerste plaats geneesheer en niet ambtenaar, daarvan ben ik volkomen met SNOECK HENKEMANS overtuigd en tegengestelde opvattingen, mochten zij onverhoopt vasteren voet verkrijgen en zich sterk verspreiden, moeten onafwendbaar leiden tot den ondergang van onzen stand als zoodanig. Het is derhalve mijn overtuiging, dat, hoezeer in den boezem onzer Maatschappij ook de verschillende belangen der leden in verschillende onderorganisaties kunnen en moeten worden behartigd, waarbij wrijving niet te vermijden valt, naar buiten van separatisme evenwel geen sprake zal mogen zijn, en dat wel niet uit overwegingen van materieelen aard maar vooral uit een oogpunt van volksgezondheid en goede geneeskundige verzorging. Uitteraard is een materieel goed gesitueerde en onafhankelijke, aanzien en gezag genietende geneeskundige stand daarvoor een *conditio sine qua non*. Maar dan ook een collegiale, eensgezinde, alle geneeskundigen omvattende Maatschappij van geneeskunde.

's-Gravenhage, 23 November 1920.

R. BROMBERG.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

De jaarwedden der officieren van gezondheid.

In den loop van dit jaar is door de regeering bij de Tweede Kamer ingediend een wetsontwerp tot wijziging en verhooging van de oorlogsbegroting voor 1920. In het voorloopig verslag naar aanleiding der afdelingsvergaderingen omtrent dit wetsontwerp werd gevraagd de jaarwedden der officieren van gezondheid te verhoogten en wel in den geest van de wenschen daaromtrent door de Militaire Geneeskundige Vereeniging opgesteld. Men achtte de bezoldiging der officieren van gezondheid op zich zelf beschouwd voor den tegenwoordigen tijd geheel onvoldoende en bovendien zeer ongunstig afstekend bij de bezoldiging van soortgelijke betrekkingen in dienst van rijk en gemeente.

In de onlangs verschenen memorie van antwoord slaat de minister met ruwe hand de verwachtingen, die de officieren van gezondheid wellicht dienaangaande gekoesterd hadden, den bodem in. Een vergelijking van de bezoldiging der officieren van gezondheid met die van geneeskundigen in rijks- en gemeentediens gaat niet op, zegt de minister. Zoo moet men niet vergeten, dat de bedragen, vermeld in het „Bezoldigingsbesluit burgerlijke rijksambtenaren 1920”, voor de gemeenten eerste klasse gelden en dat daarop in verband met pensioenstortingen een bedrag van *f* 210.— per jaar wordt ingehouden. Reeds met het oog daarop zouden de door de Militaire Geneeskundige Vereeniging gewenschte jaarwedden niet kunnen worden ingevoerd, omdat dan de burgerlijke geneeskundige ambtenaren met hun bezoldigingen zeer in het nadeel zouden komen. De officieren van gezondheid treden gemiddeld als zoodanig in dienst op hun 28ste jaar op een jaarwedde van *f* 3100.— en verkrijgen aldus op hun 52ste jaar een jaarwedde van *f* 5900.—; bovendien wordt hun thans vóór of bij hun benoeming een premie toegekend van *f* 5000.—. De aanvangsjaarwedden voor de burgerlijke geneeskundige ambtenaren zijn belangrijk hooger; ongetwijfeld zal zulks mede zijn oorzaak vinden in het feit, dat bedoelde functionarissen op hooger leeftijd in dienst treden. Voorshands bestaat er dus geen dringende reden om de bezoldigingsregeling voor bedoelde officieren te herzien.

Tegen deze uitspraak van den minister en de gronden door hem voor zijn afwijzende houding te dezen opzichte aangevoerd, zijn natuurlijk vele stemmen van officieren van gezond-